

Suomen potilasturvallisuusyhdistys ry:n (SPTY) toimintakertomus vuodelta 2015

Suomen potilasturvallisuusyhdistys on perustettu edistämään potilasturvallisuutta ja potilasturvallisuuden tutkimusta, sekä lisäämään tietoisuutta ja yhteiskunnallista keskustelua potilasturvallisuudesta. Yhdistyksessä seurataan aktiivisesti potilasturvallisuutta koskevaa tilannetta Suomessa ja muualla maailmassa. Tavoitteena on profiloitua vahvana asiantuntijana ja kouluttajana, jolla on vaikuttavuutta potilasturvallisuutta koskevassa päätöksenteossa. Yhdistyksen jäsenenä on kattavasti henkilöitä ja yhteisöjä, jotka ovat keskeisesti tekemisissä potilasturvallisuuden kanssa tai ovat kiinnostuneita edistämään asiaa.

Kuudennen toimintavuoden aikana yhdistys panosti edellisvuoden tapaan potilasturvallisuutta edistävän materiaalin tuottamiseen, koulutukseen ja yhdistyksen jaosten toimintaan. SPTY toimii pääsääntöisesti jaostensa kautta. Yhdistys on toiminut aktiivisesti potilas- ja asiakasturvallisuuden toimintaohjelman päivittämistyössä yhteistyössä STM:n kanssa.

SPTY tukee potilasturvallisuuden tutkimusta ja osana toimintaansa käynnisti vuonna 2015 toimenpiteen, jonka tarkoituksena on edistää HaiPro-Terveysterveystieteen vaaratapahtumien raportointijärjestelmään kertyneen potilasturvallisuuden vaaratapahtuma-aineiston tutkimuskäyttöä. Yhdistys haki vuonna 2015 HaiPro-käyttäjäorganisaatioilta lupaa koordinoida eri organisaatioista yhdistetyn HaiPro-aineiston tutkimuskäyttöä. Huhtikuuhun 2016 mennessä luvan olivat antaneet 50 HaiPro-organisaatiota, mukaan lukien 17 sairaanhoitopiiriä. Tutkimustoiminta aloitetaan keväällä 2016, jolloin tutkijat voivat hakea Potilasturvallisuusyhdistykseltä lupaa tutkimuslupan antaneista HaiPro-organisaatioista yhdistetyn aineiston tutkimuskäyttöön. Tutkimuslupa voidaan myöntää akateemiseen tieteelliseen tutkimukseen tai sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa tapahtuvaan kehitystyöhön.

Tutkimuslupamenettelyn keskitetyn koordinoinnin tavoitteena on helpottaa sekä HaiPro-organisaatioiden että tutkijoiden lupaprosesseja. Tutkijan näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että hänen ei tarvitse hakea tutkimuslupaa jokaiselta HaiPro-organisaatiolta erikseen. HaiPro-organisaatioiden ei puolestaan tarvitse käsitellä hakemuksia. Näin edesautetaan kertyneen HaiPro-aineiston hyödyntämistä Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden laadun ja potilasturvallisuuden edistämiseen tutkimuksen avulla. Tutkimusten tuottama julkaistavissa oleva tieto sekä tutkimusten tiivistelmät tulevat esille Potilasturvallisuusyhdistyksen kotisivujen kautta.

Yhdistys tuotti toimintavuoden aikana oppaan Potilasturvallisuus ja riskien hallinta ja otti oppaasta vakavien vaaratapahtumien tutkinta uusintapainoksen. Yhdistys toteutti vuoden aikana kaksi maksutonta koulutustilaisuutta Helsingissä. Vakavien vaaratapahtumien tutkinta koulutustilaisuus toteutettiin 26.3.2015. Koulutus järjestettiin yhteistyössä Potilasvakuuskeskuksen kanssa. Koulutustilaisuuteen osallistui yli 70 aiheesta kiinnostunutta. Potilasturvallisuus ja riskien hallinta – koulutus järjestettiin yhteistyössä Tehyn kanssa 3.11.2015. Koulutukseen saapui noin 125 osallistujaa. Koulutus herätti runsaasti kiinnostusta, eivätkä kaikki halukkaat mahtuneet koulutukseen mukaan. Marraskuun tilaisuudessa julkistettiin myös yhdistyksen uudet verkkosivut (www.spty.fi). Molempina koulutuspäivien yhteydessä julkaistiin tiedotteet. 26.3.2015 "Potilas

kuoli hoitovirheeseen – opittiinko mitään” ja 3.11.2015 ”Riskienhallinta ja potilasturvallisuuden varmistaminen saatava asetuksen vaatimalle tasolle”. Koulutuksista kerättiin palautteet, joiden avulla kehitetään yhdistyksen koulutustilaisuuksia. Osallistujat pitivät 26.3. koulutusta ajankohtaisena ja tarpeellisena sekä kouluttajia asiantuntijoina. Yhdistykseltä toivottiin koulutuksien järjestämistä edelleen.

Yhdistys vietti 5-vuotisjuhlaansa vuosikokouksen yhteydessä 3.12.2015. Juhlapuheen piti lääkintöneuvos Taina Mäntyranta sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Hallituksen toiminta

Yhdistyksen hallituksessa vuonna 2015 toimivat puheenjohtajana Ermo Haavisto, varapuheenjohtajana Timo Keistinen, sihteerinä Marina Kinnunen ja rahastonhoitajana Terhi Reunama. Lisäksi hallituksessa on ollut: Annika Bröckl, Anna-Riia Holmström, Timo Keistinen, Marina Kinnunen, Mari Liukka, Asko Nio, Tarja Pajunen, Karolina Peltomaa, Pirjo Pennanen, Terhi Reunama, Risto Roine ja Riitta Vuorisalo sekä varajäsenenä Riitta Karjalainen, Marja Airaksinen ja Jarkko Wallenius.

Yhdistyksen jaosten vetäjinä ovat toimineet: Arto Helovuori, Anna-Riia Holmström, Marina Kinnunen ja Riitta Vuorisalo.

Hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2015, joista yksi kokous pidettiin sähköpostikokouksena.

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 28.5.2015. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Syyskokous pidettiin 3.12.2015. Yhdistyksen hallituksen jäseniksi ehdotettiin ja valittiin: Ermo Haavisto puheenjohtajaksi ja varsinaisiksi jäseniksi Annika Bröckl, Anna-Riia Holmström, Timo Keistinen, Marina Kinnunen, Anssi Kuosmanen, Mari Liukka, Asko Nio, Tarja Pajunen, Karoliina Peltomaa, Terhi Reunama, Risto Roine ja Merja Sahlström. Varajäseniksi valittiin Riitta Vuorisalo, Jarkko Wallenius ja Marja Airaksinen.

Vuosikokous päätti säilyttää liittymis- ja jäsenmaksut ennallaan.

Henkilöjäsen 30 €

Yhteisöjäsen 300 €

Sairaanhoitopiirit 500 €

Yhdistyksellä on vuoden lopussa 185 henkilö-, 27 yritys- ja yhteisö- sekä 14 sairaanhoitopiirijäsentä.

Vuoden 2015 aikana lähetettiin kolme sähköistä jäsenkirjettä. Yhdistyksen hallituksen jäsenet ovat tehneet yhdistystä tunnetuksi esiintymällä lukuisissa kokouksissa ja seminaareissa.

Talous

Yhdistys tekee jäsenhankintaa lähinnä yhdistyksen järjestämässä tapahtumissa. Uusia jäseniä liittyy yhdistykseen jatkuvasti, mutta eroilmoituksiakin tulee eläköitymiseen tai tehtävien vaihtumisen myötä. Taloudellisesti tiukat ajat vaikuttavat myös siihen, mihin järjestöihin halutaan maksaa jäsenmaksua.

Yhdistyksen tulot koostuivat jäsenmaksuista. Valtaosa kuluista muodostui yhdistyksen järjestämistä 5-vuotisjuhlista, toteuttamista koulutuksista ja tuottamasta oppaasta Potilasturvallisuus ja riskien hallinta (5 000 kpl) sekä Vakavien vaaratapahtumien tutkinta oppaan lisäpainoksesta (1 000 kpl). Lisäksi yhdistys hankki markkinoinnin tueksi kasseja ja sateenvarjoja.

Tilikausi tuotti alijäämää -1 566, 88 euroa.

Yhdistyksen jaokset ja vastuuhenkilöt vuonna 2015

JAOS	YHTEYSHENKILÖ	YHTEYSTIEDOT
Turvallinen lääkehoito	Anna-Riia Holmström	anna-riia.holmstrom@helsinki.fi
Potilasturvallisuuskoulutus	Arto Helovuo	arto.helovuo@huperman.com
Potilasjaos	Riitta Vuorisalo	riitta.vuorisalo@diabetes.fi
Potilasturvallisuuden asiantuntijat	Marina Kinnunen	marina.kinnunen@vshp.fi

Turvallinen lääkehoito-jaos

Jaos kokoontui vuoden 2015 aikana yhteensä neljä kertaa. Vuoden 2015 aikana jaokseen liittyi uusia jäseniä ja vuoden lopussa jäseniä oli 21. Jaoksen sihteerinä aloitti proviisori Sini Kuitunen.

Yhtenä toimintavuoden 2015 päätoimenpiteenään jaoksen asiantuntijat laativat potilasturvallisuusyhdistyksen lausunnon Turvallinen lääkehoito-oppaasta. Jaos osallistui myös Potilas- ja asiakasturvallisuuden toimintaohjelman kommentointiin keväällä 2015.

Jaoksen yhtenä päätavoitteena on tuottaa yhdistyksen jäsenistölle sekä muille sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille julkaisuja lääkitysturvallisuudesta. Jaos osallistui kansalliseen 19.3.2015 järjestettyyn Lääkehoidon päivään Potilasturvallisuusyhdistyksen jäsenille suunnatulla tiedotteella. Jaos osallistui aktiivisesti myös vuoden 2016 Lääkehoidon päivän suunnitteluryhmän toimintaan. Toukokuussa 2015 julkaistiin jaoksen toimesta englanninkielinen artikkeli Potilasturvallisuusyhdistyksen ja Turvallinen lääkehoito-jaoksen toiminnasta farmasianalan kansainvälisessä vertaisarvioidussa tieteellisessä julkaisussa, Dosiksessa. Artikkelin tavoitteena on tuoda yhdistyksen ja jaoksen toimintaa esiin myös kansainväliselle lukijakunnalle. Jaos julkaisi myös lääkkeiden käyttäjille suunnatun kirjoituksen turvallisesta lääkkeiden käytöstä Helsingin sanomien välissä julkaistussa Mediaplanetin Potilasturvallisuusliitteessä, joka ilmestyi 27.9.2015. Kirjoitus julkaistiin myös Mediaplantin verkkosivuilla. Kirjoituksen osana julkaistiin lisäksi lukijoille ohjeet ajantasaisen lääkekortin laatimiseksi ja kortin päivittämiseksi.

Potilas- ja lääkitysturvallisuuteen liittyvä koulutus oli yhtenä toimintavuoden 2015 painopisteenä. Jaos osallistui yhdistyksen jäsenenä olevan Sairaanhoidajaliiton alaisen Fiocan koulutustilaisuuteen kouluttajana helmikuussa 2015. Koulutuksen aiheena olivat lääkitysturvallisuuden työkalut. Jaos osallistui myös Potilasturvallisuusyhdistyksen Potilasturvallisuuden riskienhallinta-koulutuksen järjestämiseen 3.11.2015.

Potilasjaos

Jaos kokoontui neljä kertaa. Potilasturvallisuudesta on verkossa olemassa kosolti potilaille ja läheisille suunnattua tietoa. Jaos poimi hajallaan olevat sivustot yhtenäiseksi portaaliksi. Nyt potilaille ja läheisille suunnatut sivustot löytyvät teemoittain saatesanoilla varustettuna potilasjaoksen sivulta yhdestä paikasta. Jaos on tehnyt yhteistyötä Farmasialiiton ja Suomen Lääkäriliiton kanssa moniammatillisten toimintatapojen käyttöönottamiseksi terveydenhuollossa turvallisen lääkehoidon varmistamiseksi. Jaos on tavannut rikosseuraamuslaitoksen edustajaa vankeusrangaistusta suljetuissa laitoksissa suorittavien pitkäaikaissairaiden ja vammaisten potilasturvallisuuden edistämiseksi.

Potilasturvallisuuden asiantuntijat -jaos

Jaos kokoontui vuoden 2015 aikana 3 kertaa. Jaoksen syyspäivät järjestettiin Kuopiossa. Vuoden lopussa jaoksen jäsenenä oli yhteensä 36 jäsentä. Jaoksen jäsenet pitivät aktiivisesti yhteyttä jaoksen sähköpostilistan välityksellä hakien vertailutietoa ja uusia toimintatapoja. Jaos osallistui suunnittelijana ja kouluttajana Potilasturvallisuusyhdistyksen vakavien vaaratapahtumien tutkinnan koulutuspäivään. Jaoksen toimijat tuottivat vuoden aikana Potilasturvallisuuden riskienhallintaoppaan ja osallistuivat riskienhallinta koulutuspäivän järjestämiseen. Jaos toimi aktiivisesti laadun ja potilasturvallisuuden hallinnan toimintaohjelman kirjoittamisessa. Jaos osallistui myös potilaiden tunnistamiseen liittyvän kampanjajulisteen tekemiseen.